

vergadering **C239 – CUL34**

zittingsjaar 2011-2012

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 24 mei 2012

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Willy Segers tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de toekomst van het Archief en Museum voor het Vlaams leven te Brussel
- 1746 (2011-2012)

3

■

Voorzitter: de heer Philippe De Coene

Vraag om uitleg van de heer Willy Segers tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de toekomst van het Archief en Museum voor het Vlaams leven te Brussel - 1746 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers: Minister, mijn vraag sluit aan bij een onderwerp dat we al in februari behandelden, namelijk de situatie en toekomst van het Archief en Museum voor het Vlaams leven te Brussel (AMVB).

Het Sainctelettegebouw, eigendom van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC), wordt openbaar verkocht. De geplande ruiloperatie met de Vlaamse Gemeenschap gaat niet door. Dat bleek uit het antwoord van VGC-Collegevoorzitter Guy Vanhengel op een vraag van Paul De Ridder in de VGC-commissie van 17 april 2012.

VGC-Collegevoorzitter Vanhengel zei toen: “De pistes rond de verkoop aan de Vlaamse Gemeenschap werden verder onderzocht, maar tot op vandaag is er nog geen voldragen financieel engagement van de Vlaamse Gemeenschap die zo’n verkoop mogelijk maakt. Er zal worden verkocht aan de marktprijs. Als het de bedoeling is studentenkoten te maken in het gebouw, komt men uit op zeer dure studentenkoten. Niet elk creatief idee is rationeel.”

De bedoeling was om een gebouw in Laken, waar nu de Luisterbibliotheek gevestigd is, over te dragen aan de VGC, terwijl de Vlaamse Gemeenschap dan het Sainctelettegebouw zou krijgen. Het Archief en Museum van het Vlaams leven te Brussel zou dan in Laken gehuisvest worden, wat onder meer het huurlastprobleem zou oplossen. Het was een creatieve én noodzakelijke oplossing, aangezien het AMVB met financiële problemen kampt. De deal gaat dus evenwel niet door.

Bovendien liet u in de vergadering van de commissie Cultuur van 7 februari 2012 weten dat er geen budget is om het AMVB te huisvesten in de Luisterbibliotheek van Laken, gezien de verbouwingskosten die dat met zich zou meebrengen.

Over uw rol in dit dossier zei u in diezelfde commissievergadering het volgende: “Het is in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van de privaatrechtelijke archiefinstelling om ook zelf een oplossing te zoeken. Het kan niet de bedoeling zijn dat we voor alles wat we officieel subsidiëren, een oplossing moeten zoeken voor de huisvesting. Uiteraard zijn we altijd bereid om mee te zoeken als dat acuut en nodig is. (...) Wij wachten op het beleidsplan. We willen dat de organisatie zelf concrete stappen voorstelt. We zijn altijd bereid om mee te denken, maar we zullen, samen met de VGC, naar een oplossing moeten zoeken. Voor de depotproblematiek heeft de Vlaamse Regering een regiefunctie toegekend aan de provincies en aan de VGC. Er werd met hen een samenwerkingsprotocol afgesloten. Het is dus in ieder geval de VGC die zelf voor structurele oplossingen zal moeten zorgen.”

Minister, we zijn nu al enkele maanden verder, april ligt al enige tijd achter ons. Hebt u ondertussen voorstellen ontvangen van de VGC of van het museum zelf? Indien ja, welke? Indien neen, wanneer is er een eventueel overleg met de betrokken partijen gepland? Bestaat er alsnog een mogelijkheid dat de Vlaamse Gemeenschap het Sainctelettegebouw koopt? Zo ja, welk budget trekt men daarvoor uit? Zo neen, waarom niet? Indien bovenstaande ruiloperatie effectief van de baan is, ziet u zelf andere concrete pistes voor het AMVB? Indien ja, welke zijn dat?

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Ik sluit mij graag aan bij de vraag van de heer Segers. Het is een dossier dat ik ook wat probeer op te volgen. Het is heel jammer, maar begrijpelijk dat het Sainctelettegebouw zal worden verkocht. Het ontsnapt dus aan de eigendom van de Vlaamse Gemeenschap en de VGC. Het is een uniek gebouw op een unieke plaats in de stad. Het is

bovendien een zone in de stad die aan volle ontwikkeling toe is. Ik begrijp evenwel de budgettaire implicaties voor de Vlaamse Regering en begrijp de beslissing om het gebouw niet aan te kopen, maar op zich blijft het jammer.

Los daarvan was het voorstel tot ruiloperatie waar sprake van is geweest, ook niet heel realistisch. De twee gebouwen zijn helemaal niet met elkaar te vergelijken. Ik heb het gebouw in Laken onlangs nog bezocht en ik zie het AMVB daar niet goed in functioneren. Dat is eigenlijk een oude fabriek waar confituur werd gemaakt. Vandaag is het een opslagplaats. De Luisterbibliotheek ontving er geen mensen, het was gewoon een werkplek. Het AMVB heeft daarentegen een heel belangrijke publieksfunctie, zowel museaal als qua onderzoekwerk. Ik zie het AMVB daar dus gewoon niet functioneren.

Ik ben wel wat bekommerd om de bestemming die dat fameuze Sainctelettegebouw op de hoek zal krijgen. Het zal immers ingesloten zijn door gebouwen van het Kaaitheater. Ik heb al bezorgde reacties daaromtrent gekregen vanuit het Kaaitheater. Als dat gebouw verkocht wordt en er komen bijvoorbeeld appartementen in, moeten we uitkijken dat het Kaaitheater daar geen te grote nadelen van ondervindt, bijvoorbeeld op het vlak van geluidsoverlast die de bewoners van die appartementen zouden kunnen verwijten aan het Kaaitheater. We hebben in Brussel al een paar gelijkaardige problemen gehad met grote instellingen. Ik hoop dat het Kaaitheater, als Vlaamse instelling in Brussel, daarvan gevrijwaard blijft.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, collega's, dit onderwerp is hier inderdaad al eerder aan bod gekomen. Ik heb intussen al een uitgebreid gesprek gehad met het AMVB. Daarin is alles aan bod gekomen: de toekomst, maar ook het feit dat ze op hun huidige locatie met een bijzonder hoge huurprijs zitten. Het is goed om te weten dat zij, conform het Cultureel-erfgoeddecreet, een aanvraagdossier tot meerjarige subsidiëring hebben ingediend voor 2013 tot 2017. Dat volgt nu verder de voorziene adviesprocedure. Uiterlijk op 1 oktober zal daarover een beslissing worden genomen.

Er werd al een aantal keer naar de VGC verwezen. Wij sluiten vanuit Vlaanderen een convenant af met de VGC. Het is de bedoeling dat de VGC met die middelen een cultureel-erfgoedbeleid voert. Jaarlijks krijgt de VGC hiervoor 512.500 euro van ons. Dit bedrag werd vastgelegd voor de beleidsperiode 2012-2016. In het convenant staat heel uitdrukkelijk dat de VGC een regierol moet opnemen inzake het depotbeleid voor Nederlandstalige collectiebeherende erfgoedorganisaties. In het jaarlijks actieplan moet de VGC vermelden hoe daar concrete invulling aan wordt gegeven. Er moet een cultureel-erfgoedforum zijn en een regionaal depotbeleid. Deze opdracht wordt vanuit mijn begroting extra gehonoreerd met 140.000 euro in de totale subsidie voor het convenant.

Ik weet dat er een goede samenwerking is tussen de VGC en het AMVB. Jaarlijks is er een specifieke rapportering en een bespreking met het agentschap Kunsten en Erfgoed.

Er werd ook gesproken over een mogelijke huisvesting in het gebouw van de Vlaamse Gemeenschap waar nu de Luisterpuntbibliotheek is gevestigd. Het is een gebouw in Laken, in de Gustave Schildknechtstraat. Ik heb geantwoord dat het voor mij op dit moment niet echt een haalbare piste is. Los daarvan kreeg ik van het AMVB geen andere voorstellen voor huisvesting. Dat is ook niet echt aan de orde, het is niet mijn verantwoordelijkheid om in te staan voor de huisvesting van de privaatrechtelijke culturele archiefinstellingen. Het is hun eigen verantwoordelijkheid, maar als er pistes worden aangereikt, zijn we bereid om die te bekijken – dat heb ik de vorige keer ook gezegd. Het moet natuurlijk haalbaar, betaalbaar en aanvaardbaar zijn.

Er werd gevraagd naar het Sainctelettegebouw. Het is geen optie om dit gebouw aan te kopen. Ik heb altijd gesteld dat als een aankoop in overweging wordt genomen, dat op basis van een echte rationalisering van andere infrastructuur moet gebeuren. Als we altijd weer extra infrastructuur aankopen die ten laste valt van de cultuurbegroting, dan lukt dat niet, we

hebben daar de middelen niet voor. Als een keuze wordt gemaakt, moet er eigenlijk een nuloperatie zijn voor de cultuurbegroting. Misschien kunnen er ook andere instanties in worden ondergebracht. Die oefening is niet gebeurd. Het voorstel is momenteel niet haalbaar, betaalbaar noch aanvaardbaar.

Een ruiloperatie valt eigenlijk onder de verantwoordelijkheid van de privaatrechtelijke archiefinstelling. De VGC en de Vlaamse Gemeenschap willen uiteraard ook hun verantwoordelijkheid opnemen, natuurlijk binnen de eigen mogelijkheden en binnen wat decretaal kan.

Dit is de stand van zaken. We hopen om in het najaar voor het AMVB structureel nieuws te kunnen brengen over het Cultureel-erfgoeddecreet waarop de instelling heeft ingetekend.

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers: Ik dank u voor de toelichting en de bijkomende informatie sinds de vraag van februari. Zoals de heer Delva ook aanhaalde, werden er een aantal pistes onderzocht. We moeten ons ook aansluiten bij de optie om het gebouw niet aan te kopen. Als het niet gaat om een nuloperatie na te streven, dan heeft een aankoop inderdaad weinig zin. Het zou bovendien de problemen ten gronde niet oplossen, het heeft dus echt geen zin.

Ik heb nog een bijkomend vraagje. In antwoorden van februari werd ook verwezen naar het jaarverslag dat de organisatie zou indienen op 1 april en waarin ook hun eisen, initiatieven of denksporen naar voren zouden worden gebracht. Ik weet niet of daar zicht op is. Ik vermoed dat veel antwoorden op mijn vragen daarvan afhangen. Hebben ze ondertussen zelf al initiatieven op stapel gezet of geformuleerd? Moeten ze daar in het jaarverslag en het budget rekening mee houden?

Ik begrijp dat de heer De Lille vanuit de VGC geen specifiek contact heeft opgenomen en dus geen problemen heeft gemeld. Klopt dat, mag ik dat zo interpreteren? Of is er nadien toch nog contact geweest?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik heb de vorige keer inderdaad gezegd dat er uit de jaarverslagen geen acuut financieel probleem blijkt. Ik moet eens nagaan of het meest recente jaarverslag werd ingediend. Ik zal dat doen en eventueel zal ik het u ook bezorgen, dat is geen enkel probleem.

In het gesprek met AMVB heb ik natuurlijk wel over de financiële situatie gepraat. Er werd op gewezen dat er een bijzonder hoge huurlast is waardoor de organisatie onder druk komt te staan. Het grote nadeel is ook dat ze heel veel ruimte nodig hebben, het is een archiefinstelling, er is dus heel veel ruimte nodig om alles te 'stockeren'. Het is niet evident om die ruimte te vinden, bovendien is dat bijna onbetaalbaar in Brussel. De huurlast begint serieus te wegen op wat ze doen. De mondelinge toelichting bij het laatste jaarverslag dat we hadden, heeft een en ander in een ander daglicht geplaatst. Het klopt dat het niet evident is en dat er een oplossing moet worden gevonden. Als er minder huurlast is, kunnen de middelen worden besteed voor de echte taak van het AMVB, namelijk zorg dragen voor het cultureel erfgoed.

Met de VGC zijn er al een paar contacten geweest, maar specifiek hierover was er recent, tijdens de laatste weken, geen bijkomend contact naar aanleiding van de beslissing over de verkoop.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■